

XI. Osmanlı Sempozyumu
Söğüt ve Çevresi Kültür ve Sanat Hayatı
Söğüt, 23.10.2008

Prof. Dr. Osman HORATA
Açış Konuşması

Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Söğüt ilçesinin değerli Kaymakamı ve Belediye Başkanı, değerli bilim adamları ve değerli konuklar,

Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı Söğüt'te düzenlenmekte olan geleneksel Osmanlı Sempozyumlarının onbirincisine, Atatürk Kültür Merkezi olarak ilk defa ortak olabilmekten büyük bir onur duyuyoruz. Çünkü Söğüt'te atılan temeller, Anadolu'daki varlığımızı ayakta tutan temel direklerdir. Türk kültürü üzerinde araştırma, yayın, tanıtım, teşvik ve ödüllendirme faaliyetlerini sürdürmekle görevli, kamu tüzel kişiliğine sahip bir kurum olarak, öncelikle bu güzel işbirliği için, Bileciklilere sayın Valimizin şahsında teşekkürlerimi sunarım.

Değerli konuklar,

X1. Osmanlı Sempozyumunun ana temasını, "Söğüt ve Çevresi Kültür ve Sanat Hayatı" olarak belirledik. Niçin kültür ve sanat? Osmanlı'nın kuruluşu ve dünya tarihinde oynadığı rol, üzerinde önemle durulması gereken bir olgudur. Tarihçiler, küçük bir uç beyliğinin son derece olumsuz şartlarda, yüz elli yıl gibi kısacık bir sürede büyük bir imparatorluk hâline gelmesini Orta Çağ'ın en önemli meselelerinden biri olarak kabul ederler. Bilindiği gibi, Orta Çağ'ı kapatıp Yeni Çağ'ın kapısını aralayan İstanbul'un fethinin öznesi de, bu küçük uç beyliğidir. Daha farklı bir ifadeyle, Orta Çağ ve Yeni Çağ'ın kalbi bu topraklarda atmıştır.

Peki bunun ardında yatan temel dinamik nedir? Şüphesiz bu, bazılarının ileri sürdüğü gibi bir avuç gazinin kahramanlığıyla açıklanabilecek bir olay değildir. Tarihçiler, bu yükselişin temel dinamiklerinin anlaşılabilmesi için, XIII. asrın siyasî esas olarak da sosyal yapısının iyi analiz edilmesi gerektiğini söylerler. Sosyal, kültürel yapı bu süreçte son derece belirleyici bir rol oynamıştır. 13. yüzyıl, Osmanlı'ya yön veren bu dinamiklerin temellerinin atıldığı, imparatorluğa doğru giden bir tarihin *geçiş ve oluşum* devridir. İmparatorluğun küllerinden modern bir cumhuriyetin ortaya çıkışı ele alınırken de, aynı şekilde siyasî ve esas olarak sosyal yapının iyi analiz edilmesi gerekir. Cumhuriyetin banisi Mustafa Kemal Atatürk, "*Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.*" derken; yeniden doğuşta toplumsal dinamiklerin önemine işaret etmiş olmalıdır.

Zaten kùltürlerin birbirleri ile mücadeleleri, varlıklarını gelişerek sürdürme isteği, insanlık tarihinin belirleyici öğesi olmuştur. Millet dediğimiz varlık da maddî varlığa mânâ veren bir manevî bağlantı sisteminin adı olarak kabul edilir. Maddi varlığa yani dađa, tařa, toprağa kısacası dünyaya mana vermek yani kùltür oluşturmak ve bu çerçevede istikrarlı birlikteliklere ulaşmak... İnsanlık tarihinin özü budur. Yer kürenin farklı kesitlerine savrulan insanlar olarak, asırlardır ilmik ilmik hayatı dokumaya, hayata anlam ve derinlik kazandırmaya; tař, toprak ve sudan ibaret bir toprak parçasını, bu desenler sayesinde "barınılan" bir yer olmaktan çıkarıp kutsal bir vatan toprağı hâline getirmeye çalışıyoruz. Hayata nakşettiğimiz desenler, ona kazandırdığımız anlam ve derinlik de, zemin ve zamana göre farklılıklar arz eder. Kùltürün temelini ve düzeyini de iřte bu farklılıklar oluşturur. Türkler, istikrarlı, büyük birliktelikleri, hayata karşı duruşları ve hayata kazandırdıkları derinlik bakımından yerkürenin sayılı milletlerinden biridir.

Anadolu'daki Türk kùltürü, kuru, zühdî bir anlayışa değil, İlahî aşka, geniş bir hoşgörüye ve insan sevgisine dayalı bir inanç sistemi üzerinde yükselir. Temelini İşlâmiyet'in engin toleransından alan ve bütün insanlığı kucaklayan bu sevgi anlayışı, Batı Hümanizmasının yüzyıllar sonra bile ulaşamadığı bir yüceliği ifade eder. Bu sebeple Türkler, bir taraftan güçlü kùltürler karşısında ayakta kalmayı başarırlarken; aynı zamanda kurdukları güçlü devletlerle farklı kùltürleri/halkları yönetmekte ve asimile etmeden yaşatmakta hatta onları daha ileriye götürmekte çok başarılı olmuşlardır. Gelecekte kùltürlerin mücadelesi temelinde yeni bir soğuk savaşın yaşanacağı ileri süren Medeniyetler Savaşı kuramcıları, Batı dünyasına batı kùltürü merkezli bir kutuplaşmayı tavsiye ederken; dil,din, ırk farkı gözetmeksizin bütün insanları kucaklayan bir medeniyetin farkı ortadadır ve bu değerleri yaşatmak da, geçmişin olduğu gibi geleceğimizin de temelidir.

Bu sempozyumlar, bu konuların ele alınmasına, tarihî ve toplumsal gerçeğin bir kez daha vurgulanmasına vesile olmaktadır. Bu sebeple, Osmanlı Sempozyumlarını başlatanlara ve sürdürenlere tebriklerimizi iletir; toplantımızı bildirileriyle onurlandıran değerli bilim adamlarına, bu güzel ev sahipliği için Söğütlülere teşekkürlerimi sunarım.